

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Rvperti Abbatis Tvitiensis In Cantica canticorum, de incarnatione domini
prologus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

ORVPER

TI ABBATIS TVITIENSIS IN

Cantica canticorum, de incarnatione do-
mini prologus.

VI cōtra hominem similem sibi lu-
ctatur, aut in agone contendit: opus
habet fortitudine corporis, ut athle-
ta uictor existens. iusta laurea me-
reatur coronari. Porro q̄ cum Deo
luctari, & regno cœlorum uim inferre præsu-
mit: alia & meliori fortitudine opus habet, scili-
cet fortitudine mentis: Nam fortitudo corporis
quid illic ualet? Spiritus enim est deus, & sicut
eum qui adoratur, adorare oportet in spiritu & ue-
ritate: ita nihilominus eum qui luctatur, collu-
ctari oportet in spiritu & ueritate. Exemplum
laudandæ huius fortitudinis habemus in patre no-
stro Iacob: quemadmodū scriptura dicit. Cūq̄
mature surrexisset Iacob, traductis omnibus quæ
ad se pertinebant, remansit solus: & ecce uir lu-
ctabatur cum eo usque mane. Qui cum uidet,
q̄ eum superare non posset: dixit ad eum. Dimit-
te me: iam enim ascendit aurora. Respondit. Nō
dimittam te. nisi benedixeris mihi. Et benedicēs
illi, si contra deum (inquit) fortis fuisti, quanto
magis contra homines praualebis: ¶ Secūdum
illud exemplum. uir ille adhuc sese a colluctan-
te patitur uinci, quotiens studiosus & fidelis ani-
mus tam diu uersatur circa uerbū dei: donec ex-
torqueat ab illo benedictionem spiritus sancti,
q̄ est uerus & utilis intellectus mysterij uel scri-

Iohan. 4.

Iacob cū
deo lucta-
tus.
Gene. 32

Luctari
cū uerbo
dei

A

PROLOGVS

Mat. 7.

Inuocatio

Visio au-
toris
Gen. 37.
3. Reg. 19.

ptura: quam deus rationabiliter signauit, ut non facile possit apprehendi, quia margaritæ non erant mittendæ coram porcis: & nulla difficultate uincitur, ut desistat: donec apprehendatur, quæ uis quodammodo fugiat sermo dei, sed iubeat dimitti. Igitur o domina dei genitrix Maria, & incorrupta mater uerbi æterni dei & hominis Iesu Christi: non meis, sed tuis armatus mētibus cum isto uiro, scilicet cum uerbo dei, cupio loctari, ut de Canticis Canticorū opus extorqueam, quod non dedecet uocari de incarnatione domini: ad laudem & gloriam eiusdem domini, ad laudem & honorē tuæ beatitudinis. Non noua hæc uoluntas nunc incidit. Ante annos aliquot, cum essem iunior, cingere me uolueram, & huius nominis opus aggredi, scilicet de incarnatione domini: per occasionem huiusmodi. Coram regina cælorum loquor, a cōseruo meo quolibet irrideri non debeo dicente. ecce somnator. Sedebam quasi solitarius per uisum noctis: & ecce quasi sibilus auræ tenuis per utranq; aurem trāscurrens, uelocius quam dici possit, ita in me uersiculos deposuit

Fœmina mente deum concepit corpore (Christum.)

Integra fudit eum, nil operante uiro. Cum reuersus ad memet, uersiculos taliter acceptos mente pertractarem, & nonnullis, unde uel qualiter acceperim, secretius non sine admiratione denarrarem, atq; ad multorum notitiam uersiculi peruenissent: qui tamen nescirent unde accepissem, ex multis & diuersis quæ audie

RVPERTI

5.

bam, occasio se præbuit, ut scribere aliquid cuperem de incarnatione domini, uersaturus grande onus in ualidis humeris. ¶ Circa idem tempus & hoc aliud accidit. Frater quidam innocentis uitæ, & mundæ ac simplicis adulescētiae, retulit mihi se uidisse filium tuum dominū nostrum Iesum Christum, sedētem super altare suum, & circa eum collegium sanctorum, meque assidentem cum quiete, & tenentem Cantica Canticorum. Hæc interim transisse uidebantur, & inueterata mihi erat memoria horum: cū ecce quidam de amatoribus uerbi dei ex te obata uirgo incarnati. CVNO pater cœnobij Sigeburgensis, qui me pene dormire uolētem, nonnunquam excitauit, & multis inuigilare fecit, quam nescio per occasionem oportune, importune mihi insistere cœpit, ut scriberem aliquid huiusmodi, quale hoc est quod nunc proposui. ¶ Tunc demum recordatus sum eorum, quæ nunc dixi, simulq; cuiusdam promissi tui, quia per uisum mihi dicere uisa es: pascha cum beata trinitate facies. Loquebar enim tecum, & dulce de beata trinitate habebam colloquium, nesciens quod ipsa esses: sed postquam illud ex te responsum accepi, tum scire uolenti quænam esset tam sancta mulier, & hoc flagitanti in noie patris & filij & spiritus sc̄ti, te ipsam esse misericordiae matrem, stellantibus oculis gratanter demonstraſti. Sequor diuinum præſagium, si quando merear uidere faciem tuam, & ante Christum tenere Cantica Canticorum, iuxta quod canimus in Psalmo. Venientes autem uenient cum exultatione, portantes manipulos suos

Alia uisio

Promissio
p uisioneꝝ
autori facta.

Psal. 125

A ij

PROLOGVS RVPERTI

os. Dicendum in primis de isto Salomonis libro tertio, super quem uelut fundamentum ædificare cupio, ædificium huius nominis scilicet de In carnatione domini, cur uocetur Cantica Canticorum, & deinde cur non singulariter canticum, sed pluraliter Cantica Canticorum. Omne quod in scripturis nominatur canticum, propter ali- quod cantandum est dei beneficium, & gratia actione autorem suum probans, accepti benefi- cij & gratia non immemorem siue ingratum.

Sex canti-
ca insignia.
¶ testamē-
ti.
Eod. 15.
Deut. 32
1. Reg. 2

Esa. 12
Esa. 38.
Abacuc. 3

Septimus
oia extol-
lit.

¶ Sunt autem in scriptura ueteris instrumenti cantica nota uel insignia numero sex, istud autē est septimum, idemq; nouissimum. Primum est canticum Moyse serui dei, pro illo beneficio, qd deus populum suum filios Israel liberauit, sub- merso Pharaone in mari rubro cum curribus et equitibus suis. Secundum canticum eiusdē Mo- ysi canticū Deuteronomij, quod scripsit canen- dum tam pro illo q̄ pro cæteris eiusdem dei be- neficijs. Tertium canticum Annæ prophetissæ, quæ fuerat sterilis, quod cecinit pro natiuitate Samuelis. Quartum canticum Esaia, quod & scripsit & canendum prophetauit. Cōfitebor tibi domine quoniam iratus es mihi, pro benefi- cio quo liberandus erat Iuda ab Assyrijs. Quin- tum canticum Ezechia regis, quod cecinit uel scripsit pro beneficio dei, quia de infirmitate sua conualuit. Sextum canticū Abacuc, quod pro- phetice cecinit pro futura deiectione diaboli, & secundum typum Nabuchodonosor regis Baby- lonis. Septimum ut iam dixi, idemq; nouissimū est canticum istud, maximi & singularis benefi- cij dei canticum amoris, quo deus in beatā uirg-

ginem descendit, ita ut filium ex ea generaret, q
 est Christus Iesus, homo uerus & deus super o
 mnia benedictus. Quantum istud beneficium
 cetera cuncta dei beneficia, generi humano in
 pensa, super excellit. Recte igitur dicitur Canti
 cum canticorum, quia quod in eo canitur, bene
 ficium est omnium dei beneficiorum. ¶ Quare
 autem non singulariter canticum, sed pluraliter
 Cantica canticorum. Ad hanc percunctationē,
 uiam respondendi parat, considerata subdistin
 ctio quatuor periocharum, id est, recapitulatio
 num: quarum est signum capitulum hoc tertio
 reperitum. Adiuo uos filia Hierusalem per ca
 preas ceruorum, ne suscitatis neq; e
 uigilare faciat dilectam, quo ad usq; ipsa uelit.
 Idem sacramentum per omnes periochas conti
 netur. ¶ Vnius enim eiusdemq; amoris, prima
 decantatio est, ab eo quod ait, osculetur me os
 culo oris sui, usq;. Adiuo uos filia Hierusalem.
 Secunda, ab eo quod dixit, uox dilecti mei, ecce
 iste ueniet saliens in montibus, usq; itidem. Ad
 iuro uos filia Hierusalem. Tertia prolixior sic
 incipit. Quæ est ista quæ ascendit per desertum,
 usq; ad tertiam adiurationem. Adiuo uos filia
 Hierusalem. Quarta. Quæ est ista quæ
 ascendit in deserto delicijs affluens, usque ad fi
 nem. ¶ Non ignoro quantum uel qua le
 susceperim negocium, scilicet historiae siue rei
 gestæ aliquod ponere fundamentum, & super il
 lud magnum, quod sub istis uocibus cōtinetur,
 superædificare mysterium. Tunc enim exposi
 tio mystica firmitus stat, neq; fluitare permitti
 tur, si super historiam certi temporis uel rei des

Roman. 9

Cur Can
 tica cātico
 rum & nō
 Cāticum
 canticorū
 dicimus

Quattuor
 decātatio
 nes amo
 ris in hoc
 cantico.

Mysteriū
 sup histo
 riam fun
 datur.

Gene. 32
Legitime
luctari

Osea. 12.

PROLOGVS.

monstrabilis rationabiliter super ædificata continetur. Labor magnus & difficilis, sed exinde spei solacium est, quia sermo dei talis est qui secundum similitudinem uiri supra memorati, qui luctabatur cum Iacob, possit uinci, si colluctator, id est, inquisitor eius legitime luctari nouerit. ¶ Quid est legitime luctari? Nimirum fortitudine uiri ueræ & sanctæ humilitatis in precibus & lachrymis. Sic etiam ille Iacob superauit, teste alia scriptura, in qua per Osea spiritus sanctus de illo dicit. In fortitudie sua directus est cum angelo, et inuoluit ad angelum, fleuit et rogauit eum. Igitur eiusmodi fortitudinem tribuat dominus uirtutum, et uictoria dulcis gratum subsequetur duellum.